

KUST OP KRACHT

Verlag

adviesgroepbijeenkomst

Datum

8 september 2009

Uw kenmerk**Contactpersoon**

J. Stijnman

Onderwerp

Verlag bijeenkomst Adviesgroep
Hondsbossche en Pettemer Zeewering
8 september 2009

Registratienummer**Doorkiesnummer**

0299 39 1486

Aanwezig:Adviesgroep

Dhr. K. Stins	Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij
Dhr. J. Prins	LTO
Dhr. G. Freijssen	Kamer van Koophandel
Dhr. R. Snip / J. Beukers	Ondernemersvereniging Petten
Dhr. R. Tuijn	Comité tegen elke vorm van dijkverhoging
Dhr. J.J. de With	Stuurgroep Petten aan Zee
Mw. V. van Vuuren	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord
Dhr. R. Klant	Dorpsraad Petten
Dhr. C. Koning	Houd Zijpe Leefbaar
Dhr. H.J. Snip	Dorpsvereniging Groet
Dhr. K. de Jong	Vereniging Natuurmonumenten
Dhr. J. Hack	Stichting Duinbehoud

Projectgroep

Dhr. K.J. Adema	Gemeente Zijpe
Dhr. T. van Heuvel	Rijkswaterstaat

Kernteam

Mw. A. Willig-Kos	HHNK
Dhr. E. Neef	HHNK
Dhr. M. Broos	HHNK
Mw. R. Hylkema	HHNK
Dhr. C. Lansink	Provincie Noord-Holland
Dhr. G. van der Horst	ARCADIS
Mw. M. Ursem	ARCADIS
Dhr. J.J.P. Lambeek	ARCADIS

Afwezig:

Dhr. K. de Wit	Participantenvereniging Zijpe
Dhr. J. Roelofsen	VVV Kop van Noord-Holland
Dhr. P. Smorenberg	Strandexploitant Petten

Agendalid:

Mw. B. Duijn	Staatsbosbeheer
--------------	-----------------

(vertegenwoordigd door Natuurmonumenten)

1. **Opening / welkom door Anita Willig-Kos.**

2. **Voorstelronde**

Korte voorstelronde zodat de notulist de juiste namen kan vastleggen in het verslag.

3. **Verslag voorgaande overleg (9 juni 2009)**

Het "Comité tegen elke vorm van dijkversterking" is een verkeerde naam en moet zijn "Comité tegen elke vorm van dijkverhoging".

Pagina 7: Onder punt 6 (Proces en communicatie) staat dat het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord een vraag heeft gesteld, terwijl deze niet bij het overleg aanwezig was. De zin zal worden aangepast.

Pagina 7: Stuurgroep Petten aan Zee merkt over de eerste alinea van pagina 7 (*conclusie 2b wordt gedeeld, alleen PAZ en Ondernemersvereniging willen 2d als VKA*) op dat de Stuurgroep PaZ in ieder geval voorstander is van een zandige oplossing en dat verder over de alternatieven 2b en 2d moet worden gesproken.

Naar aanleiding hiervan legt A. Willig de vraag voor wie, los van de kostendiscussie wie van de adviesgroepleden voorstander is van 2d boven 2b. Het Comité tegen elke vorm van dijkverhoging, de Ondernemersvereniging en Stuurgroep PAZ zijn voorstander voor Alternatief 2d. Er zijn twee aandachtspunten: 1) het harde substraat als compenserende maatregel en 2) het overstuiven van de dijk.

De Kamer van Koophandel merkt naar aanleiding van het verslag op dat het een goed overzicht geeft en dat het verslag snel is verstuurd.

4. **Documenten Stuurgroep**

Het laatste Adviesgroepoverleg (11 juni 2009) vond net voor het vorige Stuurgroepoverleg (15 juni 2009) plaats. In het Stuurgroepoverleg heeft de

regio zich uitgesproken voor de zandige oplossing. Rijkswaterstaat heeft zich onthouden van een keuze en heeft vragen gesteld die nadere detaillering behoeven.

Nieuwe zandige ontwerpen:

In de afgelopen tijd is aan het beantwoorden van die detailleringvragen gewerkt. Op basis van de vragen van Rijkswaterstaat is een nieuw aanlegprofiel gemaakt dat een stabielere op de toekomst gericht ontwerp geeft (minder zandverlies richting zee).

Op dit moment wordt nog met Rijkswaterstaat gewerkt aan de optimalisatie van het ontwerp en het gevolg voor de aanleg en onderhoudsvolumina. Dit zal nog consequenties hebben voor de kostenraming van de zandige alternatieven.

Compensatie strandhoofden:

Er moet nog verder worden uitgezocht of het juridisch gezien noodzakelijk is om het harde substraat als compenserende maatregel mee te nemen voor het verlies van het foerageergebied op de strandhoofden. Parallel hieraan hebben technici van HHNK, Rijkswaterstaat, Deltares en ARCADIS twee ontwerpvarianten voor het harde substraat ontwikkeld. Het eerste ontwerp lijkt op de artist impression die voor Alternatief 2 is opgenomen in de MER rapportage en betreft stenen eilandjes op het strand. Het tweede ontwerp is een constructie op betonnen palen en vormt een vogeleiland iets verder in zee.

Het ontwerp van het harde substraat is nog iet afgerond en wordt vervolgd. Voor het harde substraat is een relatief hoog (conservatief) bedrag in de kostenramingen opgenomen.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij merkt op dat er niet alleen compensatie nodig is voor de vogels, maar dat ook het verlies aan onderwaterleven moet worden gecompenseerd. Dit zou niet plaatsvinden bij het tweede ontwerp.

VKA besluitvorming:

Uit de financiële ramingen blijkt dat de zandige oplossing niet de goedkoopste oplossing is. Hierdoor wordt de discussie over de kosten steeds belangrijker. Om die reden vinden binnenkort een aantal extra bestuurlijke overleggen plaats.

De Stuurgroep zal een advies definiëren aan het bestuur HHNK. Het bestuur HHNK zal vervolgens een brief sturen aan de Staatsecretaris met het verzoek akkoord te gaan met het VKA.

Er wordt aangestuurd om de Staatssecretaris voor het eind van het jaar een beslissing te laten nemen over het Voorkeursalternatief.

Opmerkingen over de Oplegnotitie Stuurgroep:

De Kamer van Koophandel merkt op bij het statement op pagina 3 "Voor de overige ruimtelijke kwaliteit zal financiering gezocht worden", dat HHNK zich zou moeten richten op de versterking en niet op de financiering van bouwstenen voor ruimtelijke kwaliteit.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij stelt dat er niet meer over de stabilisatieberm en over dijkvernageling wordt gesproken en wil graag weten welke berm in het ontwerp zit. A. Willig merkt op dat er nog verschillende varianten van de berm bestaan. ARCADIS legt uit dat het uitgangspunt is om een damwand bij Petten aan te leggen en de rest van de zeewering te voorzien van een stabiliteitsberm. Dit is ook tijdens eerdere besprekingen gepresenteerd. De berm zal een breedte hebben van ca 30 m (zonder het talud) en op een hoogte van ca. 5 m +NAP komen te liggen. De Ondernemersvereniging Petten stelt terecht vast dat er geen stabiliteitsberm nodig is als de dijk zijn functie niet meer houdt (Alternatief 2d). A. Willig geeft aan dat het beeld door het gebruik van de damwand gelijk blijft als de huidige situatie ter plaatse van de woningen in Petten.

De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij vraagt waar de damwand zal overgaan in de stabiliteitsberm. Dat zal zijn ter hoogte van de Hazedwardsdijk. De precieze locatie wordt nog nader bepaald. Eerst moet er een keuze voor het VKA worden gemaakt en tijdens de werkzaamheden voor het Versterkingsplan zal aan de verdere details hiervan worden gewerkt.

De Ondernemersvereniging Petten wil nadere informatie hebben over het kostenverschil tussen de alternatieven 2b en 2d. De vraag wordt gesteld waardoor het komt dat HHNK / ARCADIS aan de hand van de richtlijnen van HWBP tot een verschil in kosten komen terwijl de gemeente Zijpe tot nagenoeg dezelfde kosten komt voor 2b en 2d. De vereniging stelt voor om de alternatieven op de markt te zetten om op die manier het kostenverschil te bepalen. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt dat er niets in de oplegnotitie voor de Stuurgroep staat over de mogelijkheid om het project op de markt te zetten om op die manier de prijs te bepalen. De Provincie Noord-Holland geeft aan dat daar eerst een bestuurlijke uitspraak over moet komen.

Gesteld wordt dat, op basis van de voorgeschreven calculatiemethodiek van het Rijk, er volgens de huidige inzichten een verschil blijft zitten van ca. 50 M€ tussen de Alternatieven 2b en 2d. De Stuurgroep Petten aan Zee is het hier niet mee eens en stelt dat er volgens hun berekeningen nagenoeg geen verschil in kosten zit tussen deze twee alternatieven. Aan de STAS zal de

keuze voor het alternatief 'Zand en Natuur' worden voorgelegd, dus geen variantkeuze. Parallel hieraan vindt a.h.v. de stabiele zandige ontwerpen overlegplaats over de bijbehorende kostenramingen (voor o.a. 2b en 2d). Ook Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt voor om geen onderscheid te maken tussen de alternatieven 2b en 2d. Het ontwikkelingsbedrijf stelt dat er voorbeelden zijn van innovatieve aanbestedingsprocedures waarbij de verantwoordelijkheid en de risico's bij de marktpartijen wordt gelegd. Voorgesteld wordt om in dat geval de HPZ en DKNH samen op de markt weg te zetten. ARCADIS merkt op dat, indien een "marktbenadering" gebruikt wordt om tot een beter kosteninzicht voor een VKA te komen, ook de harde varianten op deze wijze uitgevraagd zouden moeten worden.

Naar aanleiding van de zinsnede op pagina 2 van de oplegnotitie (over het meewegen van de kosten) vraagt Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord of er voorbeelden zijn hoe de kosten worden meegewogen in andere projecten. A. Willig geeft aan dat de kosten in dit project een weging hebben gekregen van 15% omdat andere zaken anders te weinig worden meegewogen.

Multi Criteria Analyse:

In de bijlage bij de brief aan de Staatsecretaris is een nieuwe wegingsmatrix opgenomen, waarin de opmerkingen van de Adviesgroep, de Projectgroep en anderen zijn verwerkt. M. Ursem geeft uitleg over de wijzigingen en op basis van welke aspecten de scores voor de verschillende onderdelen zijn bepaald.

Het aspect "Leefklimaat/Realisatiehinder" krijgt een score op basis van de mate van hinder aan de binnenzijde van de zeewering en de realisatieduur. Leefklimaat wordt gewogen op basis van de mogelijke sloop van woningen, de zonuren en privacy.

"Landbouw" wordt gewogen op basis van het ruimtebeslag aan de binnenzijde van de zeewering. "Duurzaamheid" is gewogen aan de hand van een analyse waarin de CO2-emissie van de verschillende alternatieven is vergeleken. Het gaat hierbij om de emissie bij de bron van de materialen, tijdens het transport en bij het plaatsen bij de zeewering. De Stuurgroep Petten aan Zee geeft aan dat zij verbaasd is over de slechte score van zand en zegt een publicatie beschikbaar te hebben over de CO2-emissie van baggerschepen. De publicatie zal worden toegestuurd.

Bij "Landschap / cultuurhistorie / archeologie" is de grootte van het ruimtebeslag, de aantasting en de beleving als basis voor de score gebruikt. De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij vraagt zich af of de historische tankversperring bij Camperduin niet onder de stabiliteitsberm komt te liggen. De Dorpsvereniging Groet betwijfelt dit. ARCADIS geeft aan het

ruimtebeslag en de ligging van deze elementen te beschouwen en hier aandacht aan te besteden.

De weging voor het aspect "Ecologie / natuur" is gebaseerd op de Verdiepingsslag Ecologie. De weging vindt plaats op basis van het ruimtebeslag, de aantasting en de mate van opknippen van het systeem. De Vereniging Belangenbehartiging Kleinschalige Visserij concludeert uit de score 10 in de tabel, dat aangenomen wordt dat er geen nadelige effecten zijn op de natuur bij Alternatief 2. De vereniging is het daar niet mee eens en vindt dat de score omlaag moet.

Vereniging Natuurmonumenten vraagt hoe het effect van alternatief 2 op de zoute kwel is meegenomen. ARCADIS geeft aan dat uit de simulaties met een driedimensionaal grondwatermodel is gebleken dat het effect van alternatief 2 beperkt blijft tot direct achter de zeewering. De zoute kwel wordt van verder in zee naar land aangevoerd en ondervindt daardoor weinig effect van het voor de dijk aangebrachte zand.

Na discussie wordt voorgesteld om Alternatief 2 een score van 9 en Alternatief 3 een score van 7 te geven voor het aspect ecologie / natuur, om de verhoudingen ten opzichte van elkaar te behouden. Er ontstaat een discussie waarom Alternatief 3 ook een punt omlaag moet gaan als Alternatief 2 zakt. M. Ursem zal dit punt overleggen met de specialisten van ARCADIS en zal dit terugkoppelen met de Adviesgroep.

Vereniging Natuurmonumenten stelt de vraag waarom de alternatieven voor de "Veiligheid" verschillende scores kunnen hebben terwijl alle varianten dezelfde veiligheid leveren. Dit onderdeel zal "Veiligheidsaspecten" worden genoemd waardoor het duidelijk wordt waarom de alternatieven verschillende scores kunnen krijgen.

Bij het aspect "Eenvoud in Veiligheid" wordt de score bepaald door de hoeveelheid verschillende maatregelen die voor de versterking zijn gebruikt. Hoe meer type maatregelen, hoe lager de score.

Bij het aspect "Waarneembaarheid Schade" wordt de score bepaald door de zichtbaarheid van schade die aan de zeewering is opgetreden en die tot een verminderde veiligheid kan leiden. De Ondernemersvereniging Petten stelt dat momenteel al moeilijk is te zien wat er met de bodem rond de koppen van de strandhoofden gebeurt tijdens een storm en geeft aan dat het ook moeilijk te zien zal zijn wat er met het zand gebeurt tijdens een storm. Rijkswaterstaat stelt dat dit een onderhoudsaspect is. Bij een harde zeewering kan een inspectie snel worden uitgevoerd, terwijl bij een zandige oplossing het gehele gebied in kaart moet worden gebracht. De huidige lodingen vinden eens per 5 jaar plaats. In het geval van een zandige oplossing zal vaker moeten worden

geloed omdat erosie van het zand de geleverde veiligheid kan verminderen. Dit negatieve effect moet worden meegenomen in de weging van Alternatief 2. Algemeen wordt gesteld dat schade boven water makkelijker waarneembaar is dan schade onder water. Bij Alternatief 2 speelt ook dat er onzichtbare schade kan ontstaan aan de asfaltlaag onder de grasmat. Volgens Rijkswaterstaat zou Alternatief 2d voor de zichtbaarheid van de schade een wat hogere score moeten krijgen dan 2a/2b. Voorgesteld wordt om Alternatief 2d een score van 5 te geven en 2a/2b een score van 3.

Dorpsraad Petten moet eerder de vergadering verlaten en geeft aan blij te zijn met de discussie. De dorpsraad merkt op dat het niet goed zou zijn als de gekozen oplossing uiteindelijk mn wordt bepaald door de financiering.

Bij het aspect "Aansluiting bij Rijksbeleid" is onderscheid gemaakt tussen 1) aansluiting bij de Beleidslijn Kust (zacht waar kan en hard waar moet) en 2) aansluiting bij het Nationaal Waterplan (ruimtebeslag binnen- en buitendijks). Houd Zijpe Leefbaar merkt op dat de Nota Ruimte een artikel 4.3 heeft die stelt dat er een vrij uitzicht op de horizon moet worden behouden vanaf de gemiddelde hoogwaterlijn. M. Ursem zal bekijken of dit onder het Nationaal Waterplan zou kunnen vallen of dat een nieuw criterium moet worden gebruikt.

De Kamer van Koophandel vindt de wegingsfactor van 8 voor het Nationale Waterplan te hoog. Dit wordt ondersteund. Het Nationale Waterplan zal een wegingsfactor 6 krijgen.

5. **Proces en communicatie**

Er zal binnenkort een nieuw nieuwsbrief Kust op Kracht uitkomen. Momenteel wordt gezocht naar een nieuwe manier om sneller te kunnen inspelen op actuele gebeurtenissen. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord stelt een digitale nieuwsbrief voor.

In het begin van het jaar zijn inloopavonden georganiseerd. Het ligt niet in de bedoeling om die op korte termijn nog eens te houden, hooguit na de besluitvorming rond het VKA. Er is wel verzocht om informatie uit te wisselen met een selecte groep over het uitgevoerde morfologisch onderzoek. Momenteel zijn we nog met de detailleringvragen voor Rijkswaterstaat bezig. Als dat is afgerond (herfst 2009) zou deze bijeenkomst kunnen plaatsvinden.

6. **Planning en voortgang**

Er is grondonderzoek gepland ter voorbereiding van het Versterkingsplan, maar we zijn nog terughoudend om te veel werk in gang te zetten voordat een keuze is gemaakt voor het VKA. Het Comité tegen elke vorm van dijkverhoging merkt op dat hierdoor vertraging ontstaat in het verkrijgen van veiligheid en dat het risico dus bij de lokale mensen wordt gelegd.

Het volgende Stuurgroepoverleg is eind oktober gepland. In de eerste of tweede week van oktober zal naar verwachting een volgend Adviesgroepoverleg plaatsvinden.

7. Rondvraag en sluiting

Het Comité tegen elke vorm van dijkverhoging stelt dat het Rijk geen dubbeldoelstelling had moeten meegeven als ze die eerst in de opdracht aan HHNK meegeeft en naderhand toch de goedkoopste oplossing wensen. A. Willig stelt dat dit de onzekerheden rond de keuze van het VKA zou hebben verminderd.

De Ondernemersvereniging Petten stelt vast dat de Alternatieven 2b en 2d financieel dicht bij elkaar komen te liggen en geeft aan dat de kredietcrisis geen argument mag zijn om voor de goedkoopste oplossing te kiezen. Tijdens de Watermarkt in Petten is nagegaan hoeveel draagvlak er bestaat voor Alternatief 2 en die bleek groot te zijn. De Ondernemersvereniging Petten geeft aan dat er in het algemeen een groot draagvlak bestond voor het uitbreiden in zeewaartse richting en dat de plannen rond Petten aan Zee door de bevolking werden ondersteund.

L.T.O. geeft aan dat de ingreep in het kustvak van de HPZ niet los van de omliggende kustvakken mag worden gezien en stelt voor aan te sluiten bij het project DKNH.

Dorpsvereniging Groet stelt de vraag wat er aan natuurwaarden verloren gaat rond de koppen van de zeekering. A. Willig geeft aan dat dit per alternatief verschillend is. Afgesproken wordt om dit buiten deze vergadering verder te bespreken.

Houd Zijpe Leefbaar (HZL) geeft aan dat er wat hen betreft veel tijd besteed is aan de keuze tussen Alternatief 2b en 2d. HZL mist het standpunt van de Provincie Noord-Holland in het kader van PAZ en is van mening dat de gedeputeerde hierover een standpunt zou moeten innemen.

Houd Zijpe Leefbaar geeft verder aan dat de afstand van 200 m om aan het strand te komen in Alternatief 2d niet wenselijk is. Ook stelt HZL dat de natuurorganisaties ook geen voorstander zouden zijn van een grote hoeveelheid zand aanleggen in zee. HZL vindt verder dat Petten aan Zee niet als weging in de Multi Criteria Analyse mag worden opgenomen en geeft aan dat Alternatief 2d de basis vormt voor Petten aan Zee. C. Lansink merkt hierbij op dat Alternatief 2d niet de basis vormt voor Petten aan Zee, maar dat het slechts een variant is waarin niets aan de dijk wordt gedaan. Het alternatief staat in ieder geval Petten aan Zee niet in de weg.

Als laatste opmerking merkt Houd Zijpe Leefbaar op dat in hun ogen te veel aspecten in het project worden meegenomen ten opzichte van de oorspronkelijke opdracht.

De vraag wordt gesteld wanneer de nieuwe versies van de stukken voor het Stuurgroepoverleg beschikbaar zullen zijn. A. Willig merkt op dat de stukken in week 37 zullen worden aangepast en 10 dagen voor het Stuurgroepoverleg van 23 september aan de Stuurgroep zal worden verstuurd. De adviesgroep zal een afschrift van de stukken van de HPZ ontvangen.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord vindt het belangrijk om de Bouwstenen Ruimtelijke Kwaliteit duidelijk in het project mee te nemen. Als de Staatssecretaris terug zou komen op de dubbeldoelstelling en focust op de kosten dan kunnen we het hogerop in de politiek kunnen insteken.